

Atlandiülesed suhted

Euroopa Parlamendi resolutsioon atlandiüleste suhete kohta

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse 1990. aasta atlandiülest deklaratsiooni ELi-USA suhete kohta ja 1995. aasta uut atlandiülest tegevuskava;
- võttes arvesse oma 22. aprilli 2004. aasta resolutsiooni atlandiülese partnerluse olukorra kohta 25.–26. juunil 2004. aastal Dublinis toimuva ELi-USA tippkohtumise eelõhtul¹;
- võttes arvesse 25.–26. juunil 2004. aastal Dublinis toimunud ELi-USA tippkohtumise tulemusi;
- võttes arvesse oma kodukorra artikli 103 lõiget 4;
- A. arvestades, et Euroopa ja Ameerika Ühendriikide kodanikuühiskondade vahelised suhted toetuvad tugevatele juurtele ja ühistele väärtustele, nagu demokraatia, inimõigused ja õigusriigi põhimõtted, säästev majandus ja säästev areng;
- B. rõhutades, et terrorismivastane võitlus saab olla edukas ainult siis, kui tegevust teostatakse tugevdatud atlandiülese partnerluse kaudu, mis hoiab järjekindlalt ülal alusväärtusi, millele see on rajatud;
- C. arvestades, et uus olukord Lähis-Idas avab piirkonnas võimaluse ühiseks algatuseks, mille eesmärk on leida lõplik ja kõikehõlmav lahendus;
- D. arvestades, et pikka aega kestev olukord Guantanamo Bays tekitab atlandiülestes suhetes pingeid, sest EL ei saa aktsepteerida neid õiguslikke jakohtulike eeskirjade eiramisi, mis õõnestavad õigusriigi kõige põhjapanevamaid väärtusi;
- E. arvestades, et ELi-USA tippkohtumine Dublinis tõi kaasa mõned tagasihoidlikud edusammud majanduspartnerluse tugevdamise hoogustamisel, näiteks meetmete kaudu edusammude soodustamiseks finantsturgude valdkonnas ja atlandiülese lennunduskokkuleppe läbirääkimiste kaudu; ning arvestades, et tippkohtumine käsitles ühisavaldustes olukorda laiemas Lähis-Idas ja terrorismivastase võitluse ning massihävitusrelvade leviku aspekte;
- F. arvestades, et 1995. aasta detsembris vastu võetud uut atlandiülest tegevuskava tuleb kiiremas korras muuta, et võtta arvesse praegust olukorda;
- 1. loodab, et president Bushi teine ametiaeg ja uus valitsus toovad ELi-USA atlandiüleste suhete jaoks kaasa uue alguse; kuulutab Euroopa Liidu ja eriti Euroopa Parlamendi valmisolekut teha koostööd globaalsete probleemide lahendamiseks, mis nõuavad

---

¹ Vastuvõetud tekstid, P5_TA(2004)0375.

globaalseid jõupingutusi ja ühist lähenemisviisi; tervitab sellega seoses president Bushi visiiti Euroopa institutsioonidesse 2005. aasta veebruaris;

2. tervitab 26. juunil 2004. aastal Iirimaa toimunud viimasel ELi-USA tippkohtumisel tehtud edusamme atlandiülese partnerluse tugevdamisel; peab valmisolekut võtta arvukates valdkondades ühiseid meetmeid heaks näitajaks partnerluse tulevikus osas, milles peegeldub mõistmine, et koostöö on parem kui erinevates suundades liikumine;
3. on teadlik sellest, et mitmetes poliitikavaldkondades nagu nendes, mis on seotud Rahvusvahelise Kriminaalkohtu ja Kyoto kliimamuutuste protokolliga, eksisteerivad ELi ja USA vahel erinevused analüüsis, diagnoosis ja poliitilises lähenemisviisis; on mures USA kasvava föderaalse eelarve puudujäägi potentsiaalselt ohtliku mõju pärast maailmamajandusele ja rahvusvaheliste valuutaturgude tasakaalule; nõuab täiendavat arutelu nende poliitikavaldkondade üle, kus ELi ja USA seisukohad jätkuvalt tugevalt lahknevad, ning loodab, et uus valitsus teeb tõelisi jõupingutusi ELi ja USA vahelise partnerluse edasiarendamiseks;
4. kutsub USAd üles võtma endale ühise vastutuse majandusliku stabiilsuse eest üha suuremal määral vastastikku sõltuvas maailmas;
5. teeb ettepaneku luua atlandiülene "tegevusühendus" piirkondlikuks ja globaalseks koostööks ning väljakutseteks, mis keskenduks eriti järgmisele kolmele ühistegevusele:
  - (a) rahualgatuse arendamine Lähis-Idas piirkonna valitsuste ja rahvaste nõusolekul, eesmärgiga aidata kaasa olemasolevate konfliktide lahendamisele, edendades seejuures demokraatiat Iraanis ja Iraagis;
  - (b) ülemaailmse julgeoleku poole püüdlemine, mille puhul tuleks pidada silmas järgmisi prioriteete:
    - võitlus rahvusvahelise terrorismi ja massihävitusrelvade levikuga ning läbi räägitud relvastuskontrolli ja relvitustamise taastamine mitmepoolsel tasandil ÜRO süsteemi raames ja kahepoolsel tasandil;
    - vajadus tegeleda terrorismialgetega näiteks kooskõlastamise kaudu arenguabi valdkonnas ja arenevate demokraatlike protsesside toetamise kaudu inimõiguste ja rahvusvahelise õiguse täieliku järgimise põhjal; kutsub mõlemaid partnereid üles osalema aktiivselt ÜRO ja eriti ÜRO Julgeolekunõukogu, sealhulgas selle koosseisu reformis, et muuta see tõhusamaks ja vastutavamaks ning suurendada selle võimet oma otsuseid rakendada;
    - vajadus vastata tõhusalt – aastatuhande arengueesmärkide ühisel alusel – uutele globaalsetele väljakutsetele, mis ei peatu riigipiiridel, eelkõige vaesuse vähendamine, nakkushaigused ja keskkonna kahjustamine, edendades seejuures eriti dialooge kliimakaitse ja transpordist lähtuvate heidete üle; usub sellega seoses, et hiidlaine-katastroof annab võimaluse aidata ühiselt ja kooskõlastatult kannatada saanud riike ÜRO teotusel, tegevus, millele peab järgnema pikaajaline taastus- ja ülesehitusprogramm, et tagada piirkonna säästev areng;

- (c) uus hoog majanduspartnerluse tugevdamisele, mille puhul keskendutakse sihipärastele ideedele, mis aitavad teostada edasist võimalikult laiaulatuslikku atlandiülest majanduslikku integratsiooni, töötatakse kõikehõlmava atlandiülese lennunduskokkuleppe suunas ja kiirendatakse finantsturgude reguleerimise dialoogi, et edendada elavat ja avatud atlandiülest kapitaliturgu;
- 6. on arvamusel, et ülalmainitud algatustest peaks 2005. aasta detsembriks sündima kokkulepe atlandiülest partnerite vahel, et ajakohastada 1995. aasta uut atlandiülest tegevuskava, asendades selle alates aastast 2007 kohaldatava "atlandiülese partnerluslepinguga";
- 7. on arvamusel, et atlandiülene õigusloojate dialoog tuleks täielikult aktiveerida, et kahe poole vahel tuleks luua viivitamatult varajase hoiatamise süsteem ja et olemasolev parlamentidevaheline vahetus tuleks järk-järgult kujundada *de facto* "atlandiüleseks assambleeks";
- 8. teeb oma presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide parlamentidele ning Ameerika Ühendriikide presidendile ja Kongressile.